

Samenvatting

In de heroverweging Internationale veiligheid zijn twaalf varianten opgenomen. Negen zijn ambitievarianten en drie varianten grijpen in op de bedrijfsvoering. Vier van de ambitievarianten zijn gebaseerd op de minvarianten van de beleidsopties van de Verkenningen (variant A t/m D).

Variant	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Ambitievarianten						
A. Veilig blijven	80	334	639	636	949	1001
B. Kort en krachtig	83	348	655	641	938	993
C. Veiligheid brengen	77	270	555	548	848	899
D. Veelzijdig inzetbaar	25	95	221	213	378	400
E. Meerzijdig beperkt	97	504	876	881	1180	1245
F. Beperken internationale interventies	122	556	957	949	1462	1536
G. Inzetten op specifieke kwaliteiten	120	584	1297	1458	1984	2096
H. Dienstplicht						
- subvariant inimumloon	0	7	19	31	49	49
- subvariant zakgeldregeling	0	12	34	51	80	80
I. Beëindigen ICMS	46	62	33	31	32	34
Bedrijfsvoeringvarianten						
J. Arbeidsvoorwaarden	0	92	177	252	321	321
- aanvulling bindingspremie	0	42	42	42	42	42
K. Inrichting van de ondersteuning	0	10	25	50	75	75
L. Reductie staven						
- 10% variant	0	12	25	25	25	25
- 20% variant	0	24	50	50	50	50

Voor de gevolgen van de variant A t/m G zijn de volgende criteria gehandhaafd: 1) internationale gevolgen, 2) escalatiedominantie, zelfbescherming en voortzettingsvermogen, 3) logistieke afhankelijkheid, 4) personele consequenties en 5) impact op nationale bijstand en ondersteuning hulpverlening. Voor variant H is gekeken naar de operationele en maatschappelijke consequenties. In variant I zijn de gevolgen voor de gegarandeerde beschikbaarheid van militairen en materieel beschreven. Bij Variant J zijn de gevolgen voor de werving en het behoud van personeel beschreven en het overleg met de bonden. In variant K zijn de gevolgen voor de dienstverlening in kaart gebracht. Bij variant L zijn de effecten voor de bestuurbaarheid beschreven.

In de korte tijd die beschikbaar was voor de Heroverwegingen is getracht het rekenmodel van de Verkenningen geschikt te maken voor het specifieke doel van de Heroverwegingen, te weten inzicht in mogelijke bezuinigingen in de periode 2010-2015. Het daarvoor vereiste detailniveau van berekeningen op eenhedenniveau inclusief ondersteuning is geen sinecure. Hoewel het nu gehanteerde model een betere indicatie geeft van de mogelijke opbrengsten van maatregelen dan in het kader van de Verkenningen noodzakelijk was, resteren de beperkingen van een modelmatige benadering. De cijfers verschaffen derhalve een onderbouwde indicatie, hetgeen voor het doeleinde van de Heroverwegingen afdoende is en gelet op de beschikbare tijd het maximaal haalbare. Bij besluitvorming over afzonderlijke

maatregelen zal opnieuw per maatregel moeten worden gekeken naar de mogelijke verschillen tussen de modeluitkomsten en de feitelijke besparingen.

Thema 20 Internationale veiligheid

Variant A Veilig blijven

Besparingen in 2011-2015, in mld. euro's

	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Variant A	0,08	0,33	0,64	0,64	0,95	1,00

(excl. incidentele verkoopopbrengsten ca. 0,7 mld)

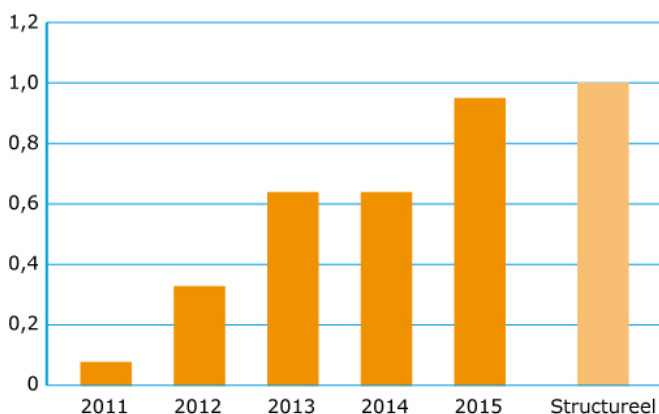
Omschrijving variant

- Deze variant is gebaseerd op de minvariant van de beleids optie "Veilig blijven" van de Verkenningen.
- In de variant wordt de nadruk gelegd op de eerste en derde hoofdtaak van Defensie. Het optreden van de krijgsmacht is vooral defensief en reactief en gericht op de bescherming van het Koninkrijk en zijn onderdanen
- De gemechaniseerde capaciteit van het Commando landstrijdkrachten en de artillerie worden gehalveerd. De tankbataljons verdwijnen en de lichte infanteriecapaciteit wordt gereduceerd, evenals het aantal gevechts- en transport-helikopters. Het aantal jachtvliegtuigen wordt verlaagd. Bij de zeestrijdkrachten wordt de mijnenbestrijdingscapaciteit met vier schepen gereduceerd. De grondgebonden luchtverdedigingscapaciteit wordt gehalveerd.
- Er wordt geïnvesteerd in waarnemingsmiddelen vanuit de lucht (zowel boven land als boven zee).

Het verlaagde ambitieniveau ziet er als volgt uit:

- **Land:** 1 verdedigingsoperatie met maximaal een amengestelde brigade bestaande uit gemechaniseerde en lichte infanterie (luchtmobiel en/of mariniers) voor maximaal een jaar EN/OF
- **Lucht:** 1 verdedigingsoperatie met maximaal 2 squadrons van 15 jachtvliegtuigen voor maximaal een jaar EN/OF
- **Zee:** 1 verdedigingsoperatie met een maritieme taakgroep met maximaal 3 fregatten voor maximaal een jaar OF langdurige bescherming van een aanvoerroute met 1 fregat en een kortdurende bescherming van een aanvoerroute met 1 fregat.

Besparingsopbrengsten variant A in miljarden

Onderbouwing en maatschappelijke effecten

- De krijgsmacht richt zich op de bescherming van de (fysieke) buitengrenzen van Europa en aan het indammen en beheersbaar houden van crises aan de randen van het grondgebied van de Navo-verdragsgebied.
- Nederland geeft veel minder gehoor aan oproepen van de VN, de NAVO en de EU of van andere landen om bij te dragen aan interventie- en stabilisatieoperaties buiten Europa. Nederland kan door de internationale gemeenschap als een free rider worden gezien.
- Met de beëindiging van internationale samenwerkingsverbanden op stafniveau (het Duits-Nederlands legerkorps hoofdkwartier) zal de capaciteit om leiding te geven aan grote operaties en de expertise om op te treden in multinationalaal verband afnemen.
- De reductie in slagkracht vermindert de zelfbescherming en het escalatievermogen van eigen eenheden en leidt daarmee tot minder inzetmogelijkheden en grotere risico's voor ingezet personeel. De grootste gevolgen zijn er bij het landoptreden en de ondersteuning ervan vanuit de lucht.
- Deze variant kent een verlies van arbeidsplaatsen oplopend tot ca. 11.000 structureel (vanaf 2016).
- Door de personele reducties zullen er voor (inter)nationale civiele ondersteuning en civiele bijstand minder militairen voorhanden zijn.

Implementatie

- Overleg met bondgenoten, de EU en de NAVO (inclusief internationale overeenkomsten).
- Overleg over de consequenties van de maatregelen op landelijk, gemeentelijk en provinciaal niveau.
- Personele reducties dienen te worden ondersteund door een sociaal plan, dat wordt vastgesteld in overleg met de Centrales van Overheidspersoneel.
- Aanpassingen aan wet- en regelgeving op diverse terreinen.

Thema 20 Internationale veiligheid

Variant B Kort en krachtig

Besparingen in 2011-2015, in mld. euro's

	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Variant B	0,08	0,35	0,66	0,64	0,94	0,99

(excl. incidentele verkoopopbrengsten van ca. 0,7 mld)

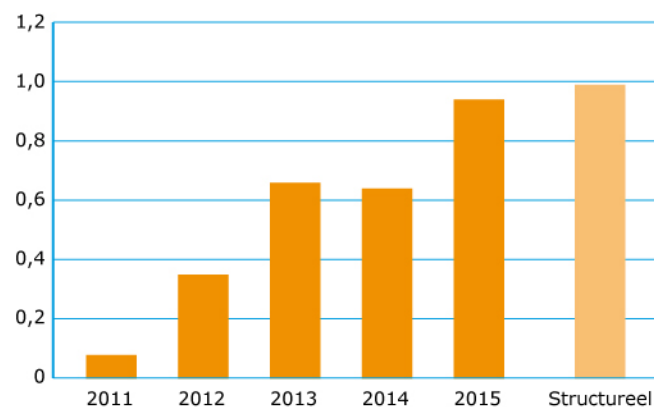
Omschrijving variant

- Deze variant is gebaseerd op de minvariant van de beleidsoptie "Kort en krachtig" van de Verkenningen.
- In deze variant ligt het zwaartepunt bij het handhaven – en zo nodig afdwingen – van de internationale rechtsorde in het kader van de tweede hoofdtaak, alsmede bij de verdediging van de belangen van het Koninkrijk buiten de landsgrenzen. Nadruk wordt gelegd op het optreden in het hoogste deel van het geweldspectrum (*first in, first out*).
- De gemechaniseerde en lichte infanteriecapaciteit van de krijgsmacht wordt verkleind. De tankbataljons worden opgeheven en de artillerie wordt gehalveerd. Het aantal gevechtshelikopters en jachtvliegtuigen wordt verlaagd. Het aantal mijnenbestrijdingsvaartuigen en patrouilleschepen wordt verminderd. De grondgebonden luchtverdedigingscapaciteit wordt gehalveerd.
- Er wordt geïnvesteerd in waarnemingsmiddelen vanuit de lucht (zowel boven land als boven zee).

Het verlaagde ambitieniveau ziet er als volgt uit:

- **Land:** 1 interventieoperatie met maximaal een brigadetaakgroep bestaande uit een gemengde brigade van gemechaniseerde en lichte infanterie-eenheden (luchtmobiel en/of mariniers) voor maximaal een jaar EN/OF
- **Lucht:** 1 interventieoperatie met maximaal 2 squadrons van 15 jachtvliegtuigen voor maximaal een jaar EN/OF
- **Zee:** 1 interventieoperatie met een maritieme taakgroep met maximaal 3 fregatten voor maximaal een jaar.

Besparingsopbrengsten variant B in miljarden

Onderbouwing en maatschappelijke effecten

- Interventie als leidend inrichtingsprincipe (en dus de stabilisatie aan andere landen overlaten) beperkt het aantal inzetopties voor de krijgsmacht. Door de verkleinde bijdrage aan internationale stabilisatiemissies, de vermoedelijk relatief lage inzetfrequentie (in interventies) bestaat het risico dat Nederland binnen de VN, de NAVO en de EU wordt gezien als een *free rider*.
- Met de beëindiging van internationale samenwerkingsverbanden op stafniveau (het Duits-Nederlands legerkorps hoofdkwartier) zal de capaciteit om leiding te geven aan grote operaties en de expertise om op te treden in multinationalaal verband afnemen.
- De reductie in slagkracht vermindert de zelfbeschermingscapaciteit en het beperkt het escalatievermogen en leidt daarmee tot minder inzetmogelijkheden en grotere risico's voor het personeel. De grootste gevolgen zijn er bij het landoptreden en de ondersteuning ervan vanuit de lucht.
- Deze variant kent een verlies van arbeidsplaatsen oplopen tot ca 11.500 structureel (vanaf 2016).
- Door de personele reducties zullen er voor (inter)nationale civiele ondersteuning en civiele bijstand minder militairen voorhanden zijn. Ook de halvering van het aantal patrouilleschepen vermindert de capaciteit voor civiele ondersteuning.

Implementatie

- Overleg met bondgenoten, de EU en de NAVO (inclusief internationale overeenkomsten).
- Overleg over de consequenties van de maatregelen op landelijk, gemeentelijk en provinciaal niveau.
- Personele reducties dienen te worden ondersteund door een sociaal plan, dat wordt vastgesteld in overleg met de Centrales van Overheidspersoneel.
- Aanpassingen aan wet- en regelgeving op diverse terreinen.

Thema 20 Internationale veiligheid

Variant C Veiligheid brengen

Besparingen in 2011-2015, in mld. euro's

	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Variant C	0,08	0,27	0,56	0,55	0,85	0,90

(excl. incidentele verkoopopbrengsten van ca. 0,4 mld)

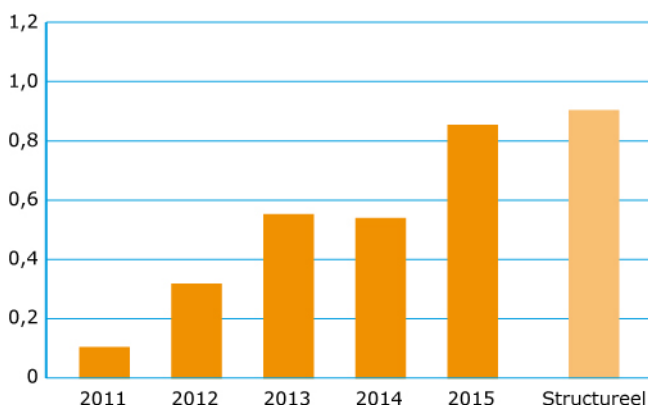
Omschrijving variant

- Deze variant is gebaseerd op de minvariant "Veiligheid brengen" van de beleidsoptie van de Verkenningen.
- De krijgsmacht richt zich op de bevordering van de internationale rechtsorde door de deelneming aan een scala van stabilisatieoperaties en vredeshandhavende missies, en door militaire samenwerking en actieve steun aan veiligheidsinstellingen van fragiele staten.
- Doel: handhaven van veiligheid t.b.v. de politieke, sociale en economische ontwikkeling van landen.
- De opheffing van de tankbataljons en van 1 luchtmobiel bataljon. Opheffing van de grondgebonden luchtverdedigingscapaciteit (Patriot). Verlaging van het aantal jachtvliegtuigen. Verlaging van het aantal mijnenjagers en het aantal patrouillevaartuigen. Bemanningsreductie aan boord van fregatten. Er wordt een amfibisch transportschip afgestoten.
- Er wordt geïnvesteerd in waarnemingsmiddelen vanuit de lucht (zowel boven land als boven zee).

Het verlaagde ambitieniveau ziet er als volgt uit:

- **Land:** 2 langdurige stabilisatieoperaties op bataljonsniveau OF 1 langdurige stabilisatieoperatie met 2 infanteriebataljons EN/OF
- **Lucht:** 1 langdurige en 1 kortdurende stabilisatieoperatie met maximaal 8 jachtvliegtuigen EN/OF
- **Zee:** 1 langdurige stabilisatieoperatie met 1 fregat en 1 kortdurende stabilisatieoperatie met 1 fregat OF 1 interventieoperatie met een maritieme taakgroep met maximaal 3 fregatten voor maximaal een jaar.

Besparingsopbrengsten variant C in miljarden

Onderbouwing en maatschappelijke effecten

- Door de verkleinde bijdrage aan operaties, in het bijzonder interventieoperaties, voldoet Nederland minder aan het principe van *risk and burden sharing*. Dat heeft een verslechtering van de internationale positie van Nederland tot gevolg (onder meer in de Europese Unie en de NAVO).
- Door het beëindigen van internationale samenwerkingsverbanden (Duits-Nederlands legerkorps hoofdkwartier en UK/NL Amphibious Force) zal de capaciteit om leiding te geven aan grote operaties en de expertise om op te treden in multinationaal verband afnemen.
- De reductie in slagkracht vermindert de zelfbescherming en het escalatievermogen van eigen eenheden. Dat leidt tot grotere risico's voor ingezet personeel, ook in het kader van de eerste hoofdtaak.
- De opheffing van Patriot raketverdedigingscapaciteit maakt dat niet bijgedragen kan worden aan de eigen en bondgenootschappelijke verdediging tegen ballistische raketten.
- Deze variant kent een verlies van arbeidsplaatsen oplopend tot 8.500 structureel (vanaf 2016).
- Door de personele reducties zullen er voor (inter)nationale civiele ondersteuning en civiele bijstand minder militairen voorhanden zijn.

Implementatie

- Overleg met bondgenoten, de EU en de NAVO (inclusief internationale overeenkomsten).
- Overleg over de consequenties van de maatregelen op landelijk, gemeentelijk en provinciaal niveau.
- Personele reducties dienen te worden ondersteund door een sociaal plan, dat wordt vastgesteld in overleg met de Centrales van Overheidspersoneel.
- Aanpassingen aan wet- en regelgeving op diverse terreinen.

Thema 20 Internationale veiligheid

Variant D Veelzijdig inzetbaar

Besparingen in 2011-2015, in mld. euro's

	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Variant D	0,03	0,1	0,22	0,21	0,38	0,4

(excl. incidentele verkoopopbrengsten van ca. 0,2 mld)

Omschrijving variant

- Deze beleidsvariant is gebaseerd op de minvariant van de beleidsoptie "Veelzijdig inzetbaar" van de Verkenningen.
- In deze variant ligt het zwaartepunt op de veelzijdigheid en de flexibele inzetbaarheid van de krijgsmacht in het licht van de drie hoofdtaken.
- Er wordt 1 luchtmobiele bataljon geschrapt. De grondgebonden luchtverdediging wordt gehalveerd (Patriot). Het aantal jachtvliegtuigen wordt verlaagd. Er worden vier mijnenjagers en twee patrouillevaartuigen afgestoten.
- Er wordt geïnvesteerd in waarnemingsmiddelen vanuit de lucht (zowel boven land als boven zee).

Het verlaagde ambitieniveau ziet er als volgt uit:

- **Land:** 2 langdurige stabilisatieoperaties op bataljonsniveau OF 1 langdurige stabilisatieoperatie met 2 infanteriebataljons OF 1 interventie- of verdedigingsoperatie met een gemengde brigade met 4 bataljons infanterie bestaande uit gemechaniseerde infanterie, amfibische en luchtmobiele eenheden voor maximaal een jaar EN/OF
- **Lucht:** 1 langdurige en 1 kortdurende stabilisatieoperatie met maximaal 8 jachtvliegtuigen OF 1 interventie- of verdedigingsoperatie met maximaal 1 squadron van 15 jachtvliegtuigen voor maximaal een jaar EN/OF
- **Zee:** 1 langdurige stabilisatieoperatie met 1 fregat en 1 kortdurende stabilisatieoperatie met 1 fregat OF 1 interventieoperatie met een maritieme taakgroep met maximaal 3 fregatten voor maximaal een jaar.

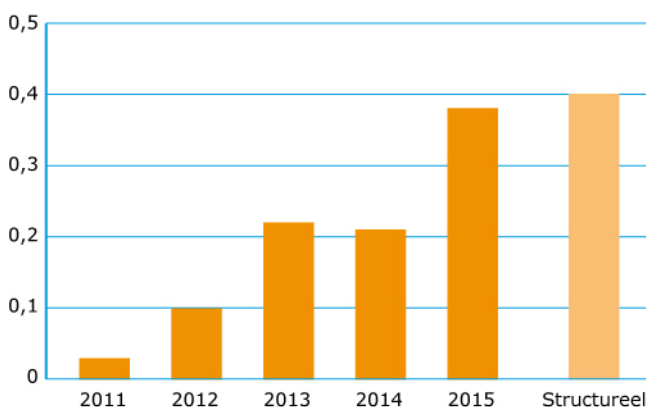
Onderbouwing en maatschappelijke effecten

- Het veelzijdige karakter van de krijgsmacht in deze beleidsvariant laat onverlet dat zij aan beperkingen onderhevig is. Tegenover de breedte van het takenpakket staat dat het optreden van de krijgsmacht in vergelijking tot de andere varianten uit de verkenningen op sommige terreinen beperkter zal zijn in omvang of duur.
- Doordat de reductie van operationele eenheden – zeker in vergelijking met de andere op de Verkenningen gebaseerde varianten – beperkt is, zijn de gevolgen voor de internationale positie van Nederland eveneens beperkter.
- Door het beëindigen van internationale samenwerkingsverbanden (Duits-Nederlands legerkorps hoofdkwartier) zal de capaciteit om leiding te geven aan grote operaties en de expertise om op te treden in multinationalaal verband afnemen.
- Deze variant kent een verlies aan arbeidsplaatsen oplopend tot ca 4.000 structureel (vanaf 2016).
- Door de personele reducties zullen er voor (inter)nationale civiele ondersteuning en civiele bijstand minder militairen voorhanden zijn.

Implementatie

- Overleg met bondgenoten, de EU en de NAVO (inclusief internationale overeenkomsten).
- Overleg over de consequenties van de maatregelen op landelijk, gemeentelijk en provinciale niveau.
- Personele reducties dienen te worden ondersteund door een sociaal plan, dat wordt vastgesteld in overleg met de Centrales van Overheidspersoneel.
- Aanpassingen aan wet- en regelgeving op diverse terreinen.

Besparingsopbrengsten variant D in miljarden

Thema 20 Internationale Veiligheid

Variante E Meerzijdig beperkt

Besparingen in 2011-2015, in mld. euro's

	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Variante E	0,1	0,50	0,88	0,88	1,18	1,25

(excl. incidentele verkoopopbrengsten van ca. 0,5 mld)

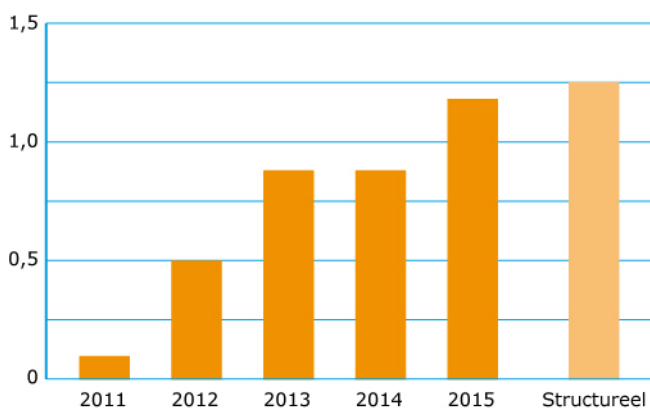
Omschrijving variant

- Deze variant is niet ontleend aan (de beleidsopties van) de Verkenningen.
- In deze variant wordt de verkleining van de krijgsmacht verder doorgetrokken, met als uitgangspunt een verlaging van het ambitieniveau over de gehele breedte van de krijgsmacht.
- Er worden 1 gemechaniseerde brigade en 1 luchtmobiel bataljon gehalveerd. De tanks en de artillerie worden gehalveerd, evenals de ondersteuning. Het aantal transporthelikopters wordt sterk verminderd en het aantal jachtvliegtuigen gereduceerd. De grondgebonden luchtverdediging wordt teruggebracht tot 1 systeem (Patriot). Er worden vier mijnenjagers, 1 amfibisch transportschip en 1 bevoorader afgestoten.

Het verlaagde ambitieniveau ziet er als volgt uit:

- **Land:** 1 langdurige stabilisatieoperatie op bataljonsniveau en 1 kortdurende stabilisatieoperatie op bataljonsniveau OF 1 interventie- of verdedigingsoperatie bestaande uit een samenstel van 3 bataljons infanterie bestaande uit gemechaniseerde infanterie, amfibische en luchtmobiele eenheden voor maximaal een jaar EN/OF
- **Lucht:** 1 langdurige en 1 kortdurende stabilisatie-operatie met maximaal 8 jachtvliegtuigen OF 1 interventie of verdedigingsoperatie met maximaal 1 squadron van 12 jachtvliegtuigen voor maximaal een jaar EN/OF
- **Zee:** 1 langdurige stabilisatieoperatie met 1 fregat en 1 kortdurende stabilisatieoperatie met 1 fregat OF 1 interventieoperatie met een maritieme taakgroep met maximaal 3 fregatten voor maximaal een jaar.

Besparingsopbrengsten variant E in miljarden

Onderbouwing en maatschappelijke effecten

- Nederland geeft minder gehoor om bijdragen te leveren aan internationale operaties. Als gevolg hiervan kan Nederland minder invloed uitoefenen op het militaire planning- en uitvoeringsproces van internationale operaties van de NAVO en de EU.
- Door het beëindigen van de deelname aan het Duits-Nederlands legerkorps hoofdkwartier zal de capaciteit en expertise om leiding te geven aan grote operaties afnemen.
- Door het loslaten van het brigadeniveau ontbreekt het vermogen om meerdere eenheden in de samenstelling van een brigade te formeren, trainen en oefenen en te leiden tijdens internationale missies. Het blijft mogelijk om op het niveau van samengestelde bataljons op te treden.
- De extensivering op Patriot raketverdedigingscapaciteit maakt dat nauwelijks bijgedragen kan worden aan de eigen en bondgenootschappelijke verdediging van gebieden tegen ballistische raketten.
- Deze variant kent een verlies van arbeidsplaatsen oplopend tot ca 14.000 structureel (vanaf 2016).
- Door de personele reducties zullen er voor (inter)nationale civiele ondersteuning en civiele bijstand minder militairen voorhanden zijn.

Implementatie

- Overleg met bondgenoten, de EU en de NAVO (inclusief internationale overeenkomsten).
- Overleg over de consequenties van de maatregelen op landelijk, gemeentelijk en provinciale niveau.
- Personele reducties dienen te worden ondersteund door een sociaal plan, dat wordt vastgesteld in overleg met de Centrales van Overheidspersoneel.
- Aanpassingen aan wet- en regelgeving op diverse terreinen.

Thema 20 Internationale veiligheid

Variant F Beperken internationale interventies

Besparingen in 2011-2015, in mld. euro's

	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Variant F	0,12	0,56	0,96	0,95	1,46	1,54

(excl. incidentele verkoopopbrengsten van ca. 0,9 mld)

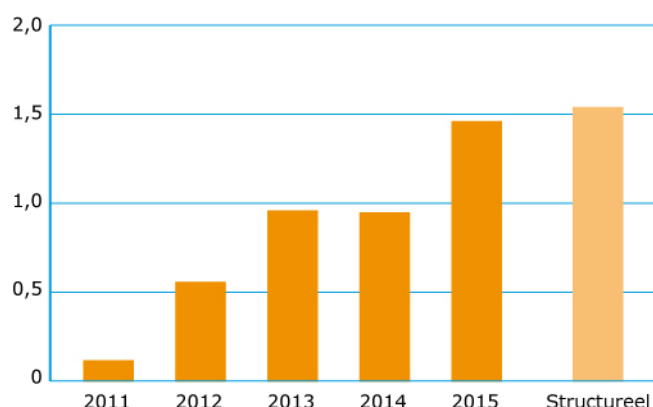
Omschrijving variant

- Deze variant is niet ontleend aan (de beleidsopties van) de Verkenningen.
- In deze variant wijzigt het karakter van de krijgsmacht: de nadruk komt te liggen op de beschermende functie. Er wordt gekozen voor homeland defense en het optreden dichtbij de (fysieke) buitengrenzen van Europa en aan het indammen en beheersbaar houden van crises aan de randen van het Navo-verdragsgebied in een minder hoog geweldspectrum en met lichter materieel.
- 1 gemechaniseerde brigade en 1 bataljon luchtmobiel worden afgestoten. Het aantal jachtvliegtuigen wordt sterk gereduceerd, evenals het aantal transporthelikopters. De onderzeedienst, twee fregatten, vier mijnenjagers en 1 bevoorradingschip en 1 amfibisch transportschip worden afgestoten. De grondgebonden luchtverdediging (Patriot) wordt gehalveerd.
- Er wordt geïnvesteerd in waarnemingsmiddelen vanuit de lucht (zowel boven land als boven zee).

Het verlaagde ambitieniveau ziet er als volgt uit:

- Land: 1 langdurige stabilisatieoperatie op bataljonsniveau en 1 kortdurende op bataljonsniveau OF 1 interventie- of verdedigingsoperatie met een samenstel van 3 bataljons infanterie bestaande uit gemechaniseerde infanterie, amfibische en luchtmobiele eenheden voor maximaal een jaar EN/OF
- Lucht: 1 verdedigingsoperatie met maximaal 6 jachtvliegtuigen voor maximaal een jaar EN/OF
- Zee: 1 langdurige operatie met 1 fregat of 1 kortdurende operatie met 1 fregat

Besparingsopbrengst variant F in miljarden

Onderbouwing en maatschappelijke effecten

- Nederland kan op het maritieme vlak met een beperkt aantal individuele eenheden bijdragen aan nationale en internationale operaties. Daardoor, en door het opheffen van NLMARFOR en het halveren van de bijdrage aan het Duits-Nederlandse legerkorps kan Nederland minder invloed uitoefenen op het militaire planning- en uitvoeringsproces van internationale (maritieme) operaties van de NAVO en de EU.
- Door het loslaten van het brigadeniveau ontbreekt het vermogen om meerdere eenheden in de samenstelling van een brigade te formeren, trainen en oefenen en te leiden tijdens internationale missies. Het blijft mogelijk om op het niveau van samengestelde bataljons op te treden.
- Het Commando Zeestrijdkrachten wordt als organisatie opgeheven.
- Het escalatie- en voortzettingsvermogen worden beperkt door de opheffing van een gemechaniseerde brigade, het meer dan een halvering van het aantal jachtvliegtuigen en het afstoten van de M-fregatten en de onderzeeboten.
- Deze variant kent een verlies van arbeidsplaatsen oplopend tot ca. 15.000 structureel (vanaf 2016). Deze variant heeft negatieve effecten voor de positie van de maritieme en de luchtvaart industrie in Nederland.
- Door de personele reducties zullen er voor (inter)nationale civiele ondersteuning en civiele bijstand minder militairen voorhanden zijn.

Implementatie

- Overleg met bondgenoten, de EU en de NAVO (inclusief internationale overeenkomsten).
- Overleg over de consequenties van de maatregelen op landelijk, gemeentelijk en provinciale niveau.
- Personele reducties dienen te worden ondersteund door een sociaal plan, dat wordt vastgesteld in overleg met de Centrales van Overheidspersoneel.
- Aanpassingen aan wet- en regelgeving op diverse terreinen.

Thema 20 Internationale veiligheid

Variant G Inzetten op specifieke kwaliteiten

Besparingen in 2011-2015, in mld. euro's

	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Variant G	0,12	0,58	1,3	1,46	1,98	2,1

(excl. incidentele verkoopopbrengsten van ca. 0,8 mld)

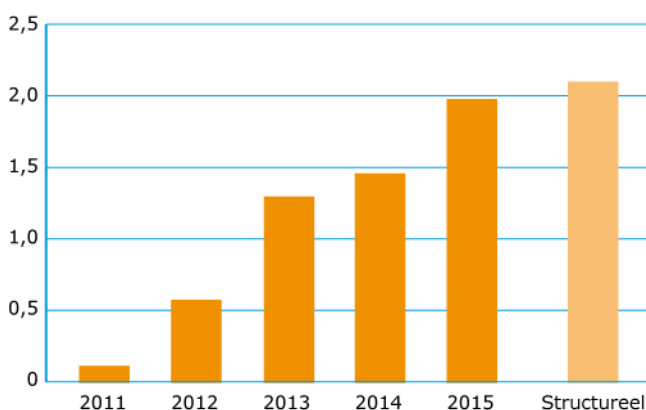
Omschrijving variant

- Deze variant is niet gebaseerd op (de beleidsopties van) de Verkenningen.
- Deze variant kiest voor het beperken tot het inzetten van de krijgsmacht op specifieke kwaliteiten. Binnen het expeditionaire model van optreden wordt gekozen voor taakconcentratie. Hierbij ligt de nadruk op lucht en maritiem optreden.
- De twee gemechaniseerde brigades en een luchtmobiel bataljon worden opgeheven. Het aantal jachtvliegtuigen wordt verlaagd. De grondgebonden luchtverdediging wordt gehalveerd. Het aantal mijnenjagers wordt met vier gereduceerd.
- In deze variant wordt ook geïntensiveerd: de aanschaf van vier Chinooks helikopters, één C-130 transportvliegtuig en waarnemingsmiddelen vanuit de lucht (zowel boven land als boven zee).

Het verlaagde ambitieniveau ziet er als volgt uit:

- **Land:** 1 langdurige of 1 kortdurende bataljonsoperatie van lichte infanterie eenheden (mariniërs en/of luchtmobiel) EN/OF
- **Lucht:** 1 kortdurende stabilisatie- of interventie- en verdedigingsoperatie met maximaal 8 jachtvliegtuigen EN/OF
- **Zee:** 1 langdurige stabilisatieoperatie met 1 fregat en 1 kortdurende stabilisatieoperatie met 1 fregat OF 1 interventieoperatie met een maritieme taakgroep met maximaal 3 fregatten voor maximaal een jaar

Besparingsopbrengsten variant G in miljarden

Onderbouwing en maatschappelijke effecten

- Nederland geeft minder gehoor om bijdragen te leveren aan internationale operaties met name op het gebied van zwaar landoptreden. Als gevolg kan Nederland minder invloed uitoefenen op het militaire planning- en uitvoeringsproces van internationale operaties van de NAVO en de EU.
- Door het loslaten van het brigadeniveau ontbreekt het vermogen om meerdere eenheden in de samenstelling van een brigade te formeren, trainen en oefenen en te leiden tijdens missies. Het blijft mogelijk om op het niveau van samengestelde bataljons op te treden.
- Het Commando Landstrijdkrachten wordt als organisatie opgeheven.
- Zelfbescherming, escalatievermogen van eenheden, voortzettingsvermogen voor zwaar landoptreden en in de lucht (jachtvliegtuigen) hoog in het geweldspectrum worden sterk gereduceerd.
- Deze variant kent een verlies van arbeidsplaatsen oplopend tot ca 23.500 structureel (vanaf 2016).
- Door de personele reducties zullen er voor (inter)nationale civiele ondersteuning en civiele bijstand minder militairen voorhanden zijn.

Implementatie

- Overleg met bondgenoten, de EU en de NAVO (inclusief internationale overeenkomsten).
- Overleg over de consequenties van de maatregelen op landelijk, gemeentelijk en provinciale niveau.
- Personele reducties dienen te worden ondersteund door een sociaal plan, dat wordt vastgesteld in overleg met de Centrales van Overheidspersoneel.
- Aanpassingen aan wet- en regelgeving op diverse terreinen.

Thema 20 Internationale veiligheid

Variant H Dienstplicht

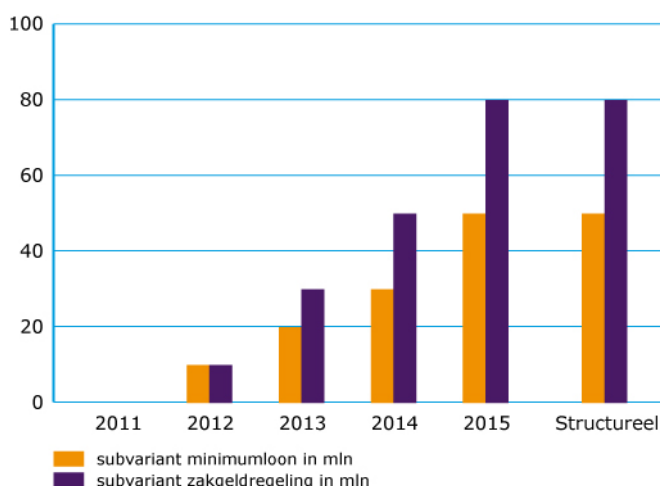
Besparingen in 2011-2015, in mld. euro's

	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Variant H						
- min.loon	0	0,01	0,02	0,03	0,05	0,05
- zakgeld	0	0,01	0,03	0,05	0,08	0,08

Omschrijving variant

- Deze variant is niet ontleend aan (de beleidsopties van) de Verkenningen.
- Door de opkomstplicht te reactiveren kan een deel van de manschappenfuncties worden gevuld met dienstplichtigen. Deze dienstplichtigen zijn verplicht op te komen.
- In deze variant wordt gekeken naar de effecten voor Defensie bij de herinvoering van de opkomstplicht in het kader van de militaire dienstplicht zoals die formeel tot 1997 gold. Omdat dienstplichtigen verplicht opkomen, heeft Defensie geen problemen meer met de concurrentiepositie op de arbeidsmarkt en kunnen dienstplichtigen worden bezoldigd op basis van het wettelijke minimumloon of minder.
- Voor de dienstplicht is verder uitgegaan van de duur van 14 maanden zoals die tot de opheffing van de opkomstplicht gold.

Besparingsopbrengsten variant H in miljoenen

Onderbouwing en maatschappelijke effecten

- Dienstplichtigen kunnen alleen op vrijwillige basis worden ingezet bij uitzendingen. Dit betekent minder inzetbare capaciteit, en daardoor een groter beroep op de beroepsmilitairen die voor meer missies en met een hogere frequentie zullen worden ingezet.
- De korte verblijfsduur, relatief hoge functie-eisen en daaraan gekoppeld relatief lange opleidingen maken het rendement van de dienstplichtigen gering in vergelijking tot een beroepsmilitair die langer in dienst blijft en wel uitzendbaar is. Daarnaast vraagt de dienstplicht een groter keurings- en selectieapparaat, bij voorkeur regionaal ingericht, dat grotendeels opnieuw zal moeten worden opgebouwd.
- Maatschappelijk zal herinvoeren van een militaire opkomstplicht (de militaire dienstplicht is nooit formeel afgeschaft) leiden tot een oneerlijke lastenverdeling. Immers, slechts een beperkt deel – nog minder dan voor opschorting van de opkomstplicht – van de jongeren zal daadwerkelijk de militaire dienstplicht moeten vervullen (nog los van de vraag of dat alleen mannen zijn of ook vrouwen).

Implementatie

- Hernieuwde activering van de opkomstplicht: herinrichting defensieorganisatie voor selectie, keuring, opleiding en huisvesting dienstplichtigen.
- Personele reducties dienen te worden ondersteund door een sociaal plan, dat wordt vastgesteld in overleg met de Centrales van Overheidspersoneel.
- Het opstellen van criteria voor verplichte opkomst.
- Aanpassing wet- en regelgeving op diverse terreinen.

Thema 20 Internationale veiligheid

Variant I Beëindiging ICMS

Besparingen in 2011-2015, in mld. euro's

	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Variant I	0,05	0,06	0,03	0,03	0,03	0,03

Omschrijving variant

- Defensie vervult een vangnetfunctie voor de civiele diensten. Deze vangnetfunctie blijft gehandhaafd in deze variant. Bovenop deze vangnetfunctie zijn in 2005 aanvullende afspraken gemaakt die hun beslag hebben gekregen in de Intensivering Civiel-Militaire Samenwerking (ICMS).
- Het betreft deels het beschikbaar stellen van extra menskracht (van 3.000 naar 4.600 militairen beschikbaar binnen een vastgestelde tijd) onder meer voor het bewaken en beveiligen van (vitale) objecten en het leveren van bijstand ("handjes"). Verder gaat het om het beschikbaar stellen van meer specialistische mensen en materieel, zoals voor het opruimen van explosieven (EOD) en de bestrijding van Chemisch, Biologisch, Radiologisch en Nucleair (CBRN) dreigingen.
- Daarnaast zijn er in het kader van de ICMS ook betere afspraken gemaakt die geen kosten met zich meebrengen, zoals betere samenwerking en het gezamenlijk opleiden en trainen van personeel met de politie en de brandweer. In deze variant worden de afspraken in het kader van ICMS - die een financieel beslag met zich meebrengen - beëindigd.

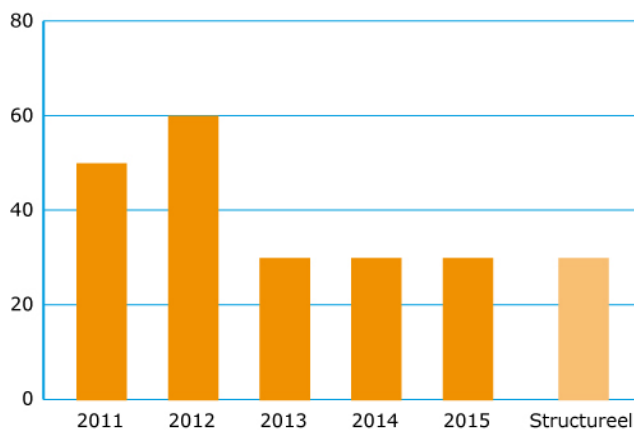
Onderbouwing en maatschappelijke effecten

- Er wordt afgezien van de gegarandeerde beschikbaarheid uit de ICMS-maatregelen. Doordat er als gevolg van de economische crisis minder geld beschikbaar is, wordt een groter risico geaccepteerd. De vangnetconstructie van Defensie blijft en er wordt teruggegaan naar de situatie voor 2005.
- De krijgsmacht is minder dan nu in staat om gegarandeerd invulling te geven aan de derde hoofdtaak, te weten de ondersteuning van civiele autoriteiten bij rechtshandhaving, rampenbestrijding en humanitaire hulp.
- Niet langer kan gegarandeerd door civiele autoriteiten gebruik worden gemaakt van defensiecapaciteiten (zoals de CBRN capaciteit en extra teams voor de EOD).

Implementatie

- In kaart brengen vervangende maatregelen te nemen door civiele autoriteiten.
- Personele reducties dienen te worden ondersteund door een sociaal plan, dat wordt vastgesteld in overleg met de Centrales van Overheidspersoneel.
- Aanpassing bestuurlijke afspraken en overeenkomsten.

Besparingsopbrengsten variant I in miljoenen

Thema 20 Internationale veiligheid

Variante J Arbeidsvoorwaarden

Besparingen in 2011-2015, in mld. euro's

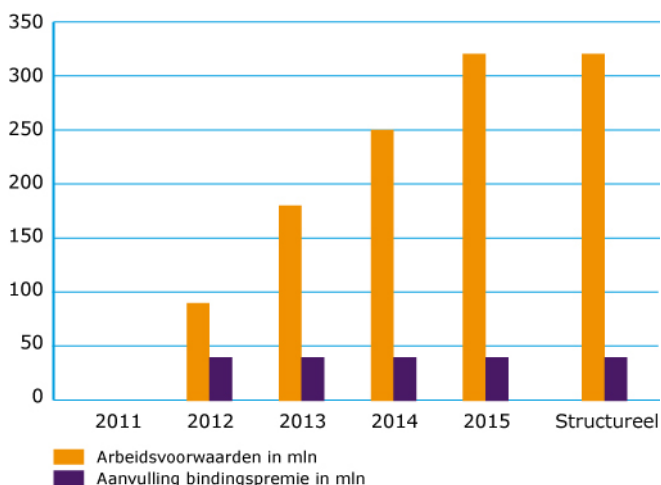
	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Variante J	0	0,09	0,18	0,25	0,32	0,32
- aanvulling	0	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04

Omschrijving variant

In deze variant worden versoberingen in het arbeidsvoorwaardenpakket voor defensiepersoneel (actief en postactief) opgesomd. De opbrengsten zijn berekend uitgaande van de huidige personele sterkte. De maatregelen in de variant hebben betrekking op:

- Functiewaardering: het toepassen van de burger schaalindeling op de militaire rangindeling;
- Inschaling: het schrappen van het bij bevordering meenemen van anciënniteit naar nieuwe rang;
- Toelagen: onder meer betekent dit het schrappen van enige arbeidsmarktgerelateerde toelagen en het niet langer uitkeren van een algemene beschikbaarheidstoelage;
- Arbeidsduur: de huidige flexregeling - spil rond 38-urige werkweek - wordt geschrapt;
- Subsidies voor ziektekosten en catering: de werkgeversbijdrage aan de ziektekosten voor militairen en de werkgeversbijdrage aan de catering worden gereduceerd.

Besparingsopbrengsten variante J in miljoenen

Onderbouwing en maatschappelijke effecten

- Jaarlijks moet Defensie 5.000 tot 7.000 nieuwe (jonge) werknemers werven. Om dit te kunnen doen is het noodzakelijk dat de arbeidsvoorwaarden die Defensie biedt concurrerend zijn. Met het doorvoeren van de maatregelen – in het bijzonder de arbeidsmarktgerelateerde toelagen – verslechtert de positie van Defensie als werkgever op de arbeidsmarkt.
- Defensiepersoneel voert zijn taak uit onder soms zware en gevaarlijke omstandigheden. Het werk is zowel fysiek als mentaal zwaar en vereist soms langdurige periodes in het buitenland. Het aantasten van de arbeidsvoorwaarden geeft voor zittend personeel een signaal af van onvoldoende waardering voor die inzet, hetgeen leidt tot verminderde motivatie, uitstroom van ervaren personeel etc.

Implementatie

- Zonder overeenstemmingvereiste van de centrales voor overheidspersoneel kunnen geen wijzigingen in arbeidsvoorwaarden worden doorgevoerd. Maatregelen kunnen dus niet eenvoudig worden ingevoerd. Indirect kunnen de maatregelen via de loonruimte voor de komende jaren (naar schatting ca. M€ 90 per tranche per jaar; olopend cumulatief over vier jaar telt deze ruimte op tot ca. M€ 360 worden ingevoerd bij het hanteren van een nullijn.
- Regelingen die voor defensiepersoneel relatief gunstig lijken, compenseren veelal minder gunstige aspecten en dragen zo bij tot die balans.
- De besluitvorming en het eventuele invoertraject zijn afhankelijk van overleg met de centrales en eventuele overgangstrajecten.
- Aanpassen wet- en regelgeving.

Thema 20 Internationale Veiligheid

Variant K Inrichting van de facilitaire en materiële ondersteuning

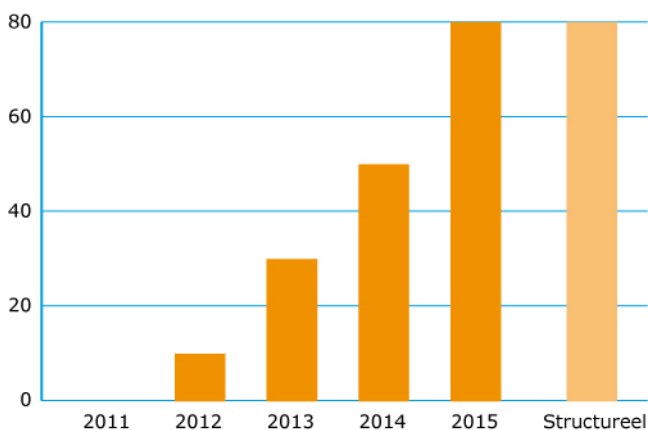
Besparingen in 2011-2015, in mld. euro's

	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Variant K	0	0,01	0,03	0,05	0,08	0,08

Omschrijving variant

- Defensie kan doelmatigheidswinst behalen door haar ondersteunende diensten en processen anders te organiseren. Voorbeelden zijn slimmer inkopen door assortimentsmanagement en focus op levenscycluskosten. Ook standaardisatie, meer marktconforme dienstverlening en optimaliseren van bedrijfsvoering leveren doelmatigheidswinst op.
- Defensie heeft op deze terreinen voor de komende jaren reeds ca. M€ 255 aan maatregelen ingeboekt. Het gaat hierbij onder meer om verhoging van de doelmatigheid van de militaire gezondheidszorg, besparingen op apparaatskosten vastgoeddiensten, reductie controletoren en de implementatie van SAP. Deze kunnen in het kader van de heroverweging niet nogmaals worden opgebracht.
- Op het gebied van het uitbesteden kunnen nog wel opbrengsten worden ingeboekt.

Besparingsopbrengsten variant K in miljoenen

Onderbouwing en maatschappelijke effecten

- Het uitbesteden van ondersteunende diensten kan efficiency winst opleveren onder meer doordat bedrijven opereren onder concurrentiedruk, er vooral in de lage schalen, substantiële salarisverschillen tussen defensiepersoneel en personeel in het bedrijfsleven en bedrijven beter in staat zijn. schaalvoordelen te realiseren.
- De totale exploitatie van de ondersteunende diensten (exclusief staven) bedraagt ca. € 1,5 mld. Binnen de exploitatie is sprake van grote bedragen die al van de civiele markt worden betrokken. Om deze reden is de relevante grondslag voor deze variant ca. M€ 750. Met een indicatief besparingspercentage van 10% kan een besparing van ca. M€ 75 worden gerealiseerd.
- Marktpartijen kunnen soms niet – of alleen tegen zeer hoge meerkosten – leveren conform de huidige (veiligheids)eisen en wensen van Defensie. Dat betekent dat de eisen en wensen ten aanzien van diensten in sommige gevallen naar beneden moeten worden bijgesteld. Of dat uitbesteding uiteindelijk niet lonend blijkt te zijn.
- Het uitbesteden van diensten betekent afhankelijkheid van de markt. Hoe dichter de uit te besteden diensten bij de inzet van operationele eenheden staan hoe kwetsbaarder dat is.

Implementatie

- De variant bevat een grondslag en percentage op hoofdlijnen. Voor implementatie moet nader worden beschouwd aan de hand van business cases welke diensten en producten in aanmerking kunnen komen voor uitbesteding en onder welke voorwaarden.
- Personele reducties dienen te worden ondersteund door een sociaal plan, dat wordt vastgesteld in overleg met de Centrales van Overheidspersoneel. Uitbesteding levert niet direct geld op.

Thema 20 Internationale veiligheid

Variante L Reductie staven

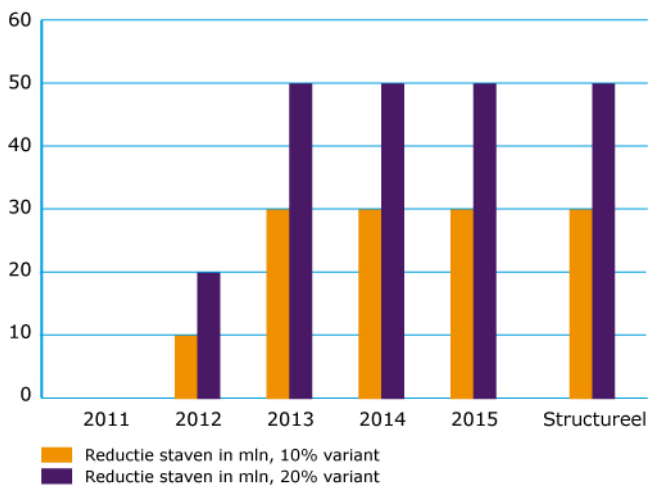
Besparingen in 2011-2015, in mld. euro's

	2011	2012	2013	2014	2015	Structureel
Variante K						
- 10%	0	0,01	0,03	0,03	0,03	0,03
- 20%	0	0,02	0,05	0,05	0,05	0,05

Omschrijving variant

- Los van de mogelijke besparingen in de omvang van de staven als gevolg van de ambitievariant stelt deze variant een aanvullende of op zichzelf staande reductie van de staven van respectievelijk 10% of 20%. Hiermee wordt getracht de bestuurlijke drukte te reduceren. Deze variant heeft betrekking op alle staven binnen Defensie.

Besparingsopbrengten variant L in miljoenen

Onderbouwing en maatschappelijke effecten

- Deze variant veronderstelt de mogelijkheid om de staven met 10% respectievelijk 20% in omvang te reduceren zonder dat dit de operationele inzetbaarheid en de besturing van de krijgsmacht aantast respectievelijk verbetert. Het betreft de staven van de operationele commando's en de Haagse staven incl. staf DMO (uitgezonderd de directie verwerving & projecten) en het CDC. De variant houdt rekening met besparingsverliezen als gevolg van afvloeiing.
- Een vereenvoudigde aansturing van de organisatie met een vermindering van bureaucratie en snellere doorlooptijden voor besluitvorming. Verantwoordelijkheid wordt meer decentraal belegd zodat de controledruk afneemt. Het risico hierbij is dat er meer kans bestaat op het maken van fouten.
- Deze variant is een op zichzelf staande variant, maar is al wel opgenomen in de varianten E t/m G (voor 20%).

Implementatie

- De voorgestelde maatregelen zullen leiden tot personele reducties. Personele reducties dienen te worden ondersteund door een sociaal plan, dat wordt vastgesteld in overleg met de Centrales van Overheidspersoneel. Dit zal een negatief effect hebben op zowel de omvang als het tempo van de te realiseren besparingen.
- Afhankelijk van besluitvorming zal met inachtneming van de bestuurbaarheid moeten worden bezien welke taken niet meer kunnen worden uitgevoerd als gevolg van deze reducties.